

Politici antiinflationiste

Inflatia este un fenomen si un proces economico-social complex, care a devenit general si persistent in epoca noastra. Ea se caracterizeaza prin cresterea relativ puternica si cumulativa a preturilor si deprecierea monetara (reducerea puterii de cumparare a unitatii monetare) si provine din devansarea puterii de cumparare a consumatorilor fata de cantitatea de bunuri si servicii puse la dispozitia lor.

Politicile antiinflationiste, de asigurare a unei stabilitati monetare relative, de mentinere a preturilor in limite rezonabile, pornesc de la premiza asigurarii, simultan, si a cresterii economice si limitarii somajului. Astazi “expansiunea in stabilitate”, pare un ideal greu de atins, daca nu imposibil.

In atentia factorilor de decizie sta, mai intai, preocuparea tinerii sub control a procesului inflationist, mentinerii acestuia la o rata redusa, franarea cresterii masei monetare si a preturilor, concomitent cu realizarea obiectivelor de evitare a stagnarii si de relansare economica.

Politicile antiinflationiste trebuie sa fie suficient de puternice pentru a combate efectiv inflatia dar, totodata suficient de suple pentru a nu afecta cresterea economica, de a nu duce la deflatie si depresiune si accentuarea somajului.

In logica strict cantitativa, deflatia pare a fi remediul inflatiei. Deflatia urmareste reducerea, blocarea sau temperarea cresterii preturilor prin micșorarea masei banilor in circulatie. In practica insa, perioada de deflatie este insotita de o slabire a activitatii economice.

Datorita consecintelor negative, este putin folosita ca reforma monetara si revalorizarea. Prin revalorizare se urmareste reintoarcerea monezii nationale la paritatea pierduta si intarirea cursului oficial in raport cu alte monede. In tara noastra revalorizarea a fost incercata, cu rezultate negative, in perioada anilor 1923-1928. Virgil Madgearu a considerat o “eroare monetara” revalorizarea din acea perioada de la noi, deoarece prin plafonarea emisiunii de moneda, in conditiile tolerarii cresterii preturilor, s-a creat o lipsa de lichiditate care a franat circulatia marfurilor, creditul si a redus posibilitatile de procurare a valutei, ingreunand exporturile, ca urmare a scumpirii monedei noastre pe piata externa.

Revalorizarea a fost practicata, impreuna cu devalorizarea si pentru reglementarea raporturilor valorice oficiale dintre principalele monede internationale, in functie de raportul real existent intre puterile lor de cumparare. Astfel, de exemplu, la 18 dec. 1971, pe baza Acordului incheiat la Washington s-a prevazut devalorizarea unor monede intre care si dolarul USA, si revalorizarea altora, intre care yenul si marca vest-germana.

Devalorizarea monetara reprezinta reducerea legala a valorii paritare a monedei nationale ca urmare a deprecierei sale in procesul de desfasurare a activitatii economice.

Devalorizarea monetara in tara noastra, cu ocazia stabilizarii monetare din 15 august 1947, ca urmare a deprecierei monetare puternice care a avut loc in timpul razboiului si care s-a accentuat imediat dupa razboi, s-a concretizat in inlocuirea banilor vechi cu banii noi, la raportul invariabil de 20.000 lei vechi pentru un leu nou stabilizat.

Experienta practica a aratat ca stabilizarea monetara, oprirea ferma a inflatiei, inclusiv prin devalorizare, a dat rezultate in general favorabile. Reformele monetare pentru a da rezultate de durata, trebuie sustinute puternic prin cresterea productiei, asigurarea echilibrului bugetar, a

unei balante comerciale si de plati echilibrate, control riguros al emisiunilor monetare si al acoperirii lor temeinice.

Statul trebuie sa actioneze energic si la timp pentru a frana inflatia, mai ales atunci cand aceasta tinde sa ia dimensiunile ingrijoratoare a inflatiei galopante. Masurile de combatere a inflatiei merg, de regula, in sensul invers al cailor care au dus la inflatie si se bazeaza atat pe instrumente monetare, cat si economice si financiare. Prima intentie se indreapta spre diminuarea cererii. **Caile principale de reducere a cererii sunt:**

- reducerea cheltuielilor publice
- reducerea cheltuielilor private din fonduri imprumutate
- majorarea impozitului

Bancile reduc creditul acordat intreprinderilor si guvernul ia masuri de reducere a cheltuielilor. Este era economiilor si dezvoltarii increderii in moneda. J.K. Galbraith observa ca primele cheltuieli bugetare vizate de austeritate, sunt cele prevazute la capitolele destinate bunastarii, locuintelor, serviciilor urbane, educatiei si altora de acest fel. In ceea ce priveste cheltuielile bugetare destinate marilor firme, cele concretizate in cheltuieli militare, etc., acestea nu sunt in general afectate. Asupra cererii se poate actiona si prin inghetarea salariilor.

Reducerea creditelor si implicit a investitiilor sunt influentate de majorarea ratei dobanzii. Si de aceasta data marile firme, care se bazeaza in proportii considerabile pe autofinantare, sunt putin afectate. Impactul principal, aceste mariri, il au asupra firmelor mici si mijlocii-fermierii, micii comercianti, micii oameni de afaceri, negustorii.

Majorarea impozitelor afecteaza, de asemenea, in cea mai mare masura, tot firmele mici; cele mari, controland preturile, transfera asupra societatii majorarile fiscale.

Strategia de combatere a inflatiei prin cerere vizeaza si reducerea cererii si descurajarea consumului unor produse deficitare, precum si revitalizarea cererii pentru produse ce se pot substitui produselor deficitare. In aceasta privinta mentionez rolul avut de petrol si implicit de reducere a pretului la acest produs, de politica de economisire a energiei. Se stie ca in aceasta directie s-a trecut la crearea si utilizarea de tehnologii mici consumatoare de energie, la introducerea in activitatea economica pe scara tot mai mare a surselor alternative de energie, precum si la schimbari in structura productiei si consumului mondial.

Imbunatatirea raportului dintre cerere si oferta, in cadrul pietei unor materii prime si materiale deficitare, este posibila si prin recuperarea, reciclarea si re folosirea materialelor continute in deseuri de hartie, sticla, fier otel, zinc etc. Micsorarea cererii ramane chiar cand nu contribuie la scaderea preturilor, un factor de moderare a cresterii lor.

In conditiile micsorarii cererii, lupta impotriva inflatiei trece insa prin o crestere economica mai lenta si prin o presiune asupra costurilor salariale. In toate tarile industrializate, incetinirea inflatiei, la inceputurile anilor '80, a fost rezultatul acestei combinari. Micsorarea cererii slabeste influenta cererii asupra activitatii economice si nu faciliteaza resorbirea somajului. J.M. Albertini exprima insa opinia ca somajul s-ar datora in proportie mai mica insuficientei cererii si mai mult insuficientei productiei si inadaptarii fortei de munca. El releva faptul ca in Franta, la aceasta perioada, chiar in timpul inviorarii economice reducerea proportiilor somajului este limitata, fiind un obiectiv aproape de neatins. Contra inflatiei prin costuri politica monetara sau politica bugetara sunt considerate ineficace. Tinand seama ca nu numai revendicarile salariale necorelate cu cresterea productivitatii muncii, ci si profiturile excesive, marja de beneficii prea ridicata, materiile prime prea scumpe, pot constitui cauze ale inflatiei prin costuri, toate trebuie luate in considerare pentru evitarea sau combaterea acestui fenomen. Este foarte

natural de a duce o politica de preturi si de venituri care sa evite distribuirea in economie a unor sporuri de castiguri superioare celor create prin cresterea productivitatii.

Politica de control a preturilor imbraca atat forme radicale, de blocare a preturilor, cat si forme mai suuple. Uneori este inevitabila recurgerea temporara la blocarea preturilor, pentru evitarea exploziei preturilor. Un control permanent al preturilor inasa, poate afecta mecanismele pietei, bazate pe concurenta si optiunea consumatorilor, si inlocui logica economica cu procedee administrative, care conduc la preturi in intregime "administrative", cu efecte negative in ce priveste orientarea productiei si cresterea productivitatii muncii. Politica inflationista, vizand problema veniturilor, ia mai ales, forma "politicii salariale". Este vorba cum s-a mai aratat, de corelarea salariilor cu cea a productivitatii muncii. Insa, cum se exprima un economist francez (Pierre Masse), "politica veniturilor este clara in intentiile sale, imprecisa in continutul sau si incerta in procedeele sale". Exista de asemenea, cauze ale inflatiei in structura economiei si in conditiile reale de functionare ale acesteia. Se poate imputa, inflatia, capacitatii insuficiente a productiei de a raspunde incitatiilor cererii, precum si dezechilibrelor sectoriale si regionale. Remediul il constituie o politica de diminuare a acestor disparitati, cresterea productivitatii muncii in aceste sectoare din urma, in special in sectorul serviciilor care ocupa, in multe tari, ponderea cea mai mare a populatiei.

Inflatia are si o dimensiune sociologica si psihologica. Cauzele si respectiv, remediile inflatiei se afla si in comportamentul grupurilor sociale si in anticiparile agentilor economici: salariati, intreprinzatori etc. Grupurile sociale pot avea reactii de adaptare sau de refuz, fata de modificarile economice si monetare care se produc. In cazul in care indeplinirea unor dorinte nu poate fi realizata, poate aparea fenomenul de contestare, exprimat, mai ales, in revendicarea de venituri suplimentare.

Satisfacerea revendicarilor duce la modificari in repartitia existenta a veniturilor in societate. Daca acest lucru este acceptat ca just de alte grupuri participante la repartitie, inflatia poate fi prevenita, dar daca si ele se inscriu cu revendicari, inflatia este inevitabila. Cresterea preturilor inasa, anuleaza castigurile obtinute peste surplusul global datorat cresterii productivitatii muncii. Reluarea revendicarilor face ca spirala inflationista sa nu se mai opreasca.

Cercetarile economice si sociologice au evidentiat o anumita corelatie intre numarul si amplitudinea grevelor si inflatiei. Remediul inflatiei trebuie cautat si in consensul social asupra repartitiei veniturilor si beneficiilor rezultate din cresterea economica.

Combaterea inflatiei presupune si instaurarea unui climat de incredere, de reducere a incertitudinilor, atat pentru salariati, pentru consumatori in general, cat si pentru intreprinzatori, preocupati de securitatea firmelor, de mersul afacerilor, de oportunitatea si eficienta investitiilor.

In promovarea si, mai ales, in desfasurarea inflatiei, un rol important il are, ceea ce se numeste "efectul de anticipare", teama de o evolutie defavorabila, incertitudinea, ceea ce determina agentii economici sa-si ia unele masuri de precautie.

Exista opinia altor autori ca un rol moderator in desfasurarea inflatiei deschise il are mecanismul de indexare, respectiv legarea marimii nominale a salariilor, a capitalurilor, de evolutia preturilor, a productiei sau productivitatii muncii. Sunt si opinii opuse, care combat scara mobila, prezentand ca o incercare de a crea aparente false sau de a fi un remediu periculos care transforma "inflatia curenta" in "inflatie instalata".

Inflatia este un fenomen produs de reactiile organismului economic la dezechilibrele existente inlauntrul sau, o forma prin care raporturile si proportiile economice si monetare cauta sa se echilibreze automat.

Dat fiind faptul ca societatea nu poate trai deasupra posibilitatilor sale, cererea globala este adusa, prin cresterea preturilor si erodarea puterii de cumparare a unitatii monetare, la dimensiuni reale, in concordanta cu marimea efectiva a ofertei globale.

Politicile economice de combatere a inflatiei trebuie sa asigure refacerea echilibrului economic, in conditii de stabilitate a preturilor, si monetara, luand masuri de crestere a ofertei, in primul rand prin cresterea productiei, precum si masuri de reducere a cererii la un nivel rezonabil, evitand, pe cat posibil, in procesul redistribuirii veniturilor, deteriorarea situatiei economice a grupurilor sociale defavorizate.

Cercetarea economica scoate in relief faptul ca, in prezent, la nivel national, exista o cvasi-disparitie a mecanismelor spontane de limitare a inflatiei. Totodata exista preocupari de a gasi modalitati de incorporare a mecanismelor auto-reglatoare direct la nivelul intreprinderilor, la nivelul unde se formeaza preturile. De asemenea, ca urmare a intensificarii influentei, in ultimele 2 decenii, a curentelor liberale, in tarile occidentale, cat si in restul lumii, s-au adoptat masuri de liberalizare a economiei, accentuarii rolului mecanismelor automate ale pietii in reglarea economiei. Probabil ca aceste mecanisme vor avea un rol mai mare si in sfera inflatiei, in sensul absorbirii si temperarii automate, in mai mare masura, a fenomenelor inflationiste. Deocamdata in toate tarile exista un control central in domeniul monetar si al creditului, precum si programe guvernamentale de stavilire a inflatiei, statul fiind principalul factor al luptei pentru combaterea inflatiei.

Rata inflatiei pe luna februarie a fost de numai 2,2%

Datele furnizate de Comisia Nationala de Statistica au aratat ca la nivelul lunii februarie rata inflatiei a fost de 2,2%, situandu-se putin peste nivelul inregistrat in luna anterioara. Efectul acestei diminuari s-a reflectat deja in nivelul dobanzilor la care Ministerul Finantelor a acceptat sa imprumute de la banci, dobanda aferenta ultimei emisiuni de titluri de stat fiind de 63%, mai redusa cu 7 puncte procentuale decat dobanzile practicate in cursul lunii ianuarie.

Daca aceasta evolutie se va mentine si in urmatoarele luni, exista sanse ca guvernul sa-si atinga obiectivul programat privind o rata a inflatiei anuale de 27%. Pe de alta parte preconizatele majorari la energia electrica si termica vor alimenta inflatia in mod categoric, asa cum s-a intamplat de altfel si in cursul anului trecut, cand cea mai mare influenta asupra depasirii nivelului prognozat al inflatiei au provocat-o serviciile. Produsul care a influentat cel mai mult cresterile inflationiste de la inceputul acestui an este energia termica. Spre deosebire de alte produse si servicii, energia termica nu poate fi corectata in cazul cresterii pretului printr-o reducere a consumului din partea populatiei, asa cum este cazul in ceea ce priveste energia electrica si benzina. Din fericire, in lunile urmatoare, consumul de energie termica se va reduce oricum, si astfel vor fi restranse temporar efectele cu cauze inflationiste ale unui important produs. In conditiile in care specialistii iau in calcul pentru lunile iunie si iulie indici de inflatie sub cei prevazuti in proiectie eventualele derapaje din primele 4-5 luni ale anului 2000 pot fi reglate si inflatia amplasata pe linia de plutire previzionata. Bineinteles ca problemela pot interveni si in conditiile in care, la presiunea sindicatelor, se maresc in cifre reale salariile, iar plusul de remuneratie rezultat nu se va duce in economii, in depozite bancare, ci va suplimenta consumul. Abia in acel moment se va putea spune ca obiectivul de inflatie este amenintat, pentru ca asupra acestuia actioneaza un factor cu impact puternic. Proiectiile specialistilor pentru luna

martie luau in calcul o crestere de preturi de max. 1,8% dar Oficiul Concurentei aproba o crestere de 18% a pretului de energie electrica.

**Academia de studii economice
Facultatea de comert**

**Referat
Politici antiinflationiste**

**Studenta: Zlatea Ioana
Grupa: 313**

Bucuresti 2000

Bibliografie

1. Piata de munca, nr.35/2000/anul 2
2. Vasile Nechita, Economie Politica, Ed. Porto-Franco, Galati, 1991
3. Piata Financiara, nr.2/feb 1998